



## МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст  
вул. Архітектора Городецького, 13,  
м. Київ, 01001  
тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83  
E-mail: [callcentre@minjust.gov.ua](mailto:callcentre@minjust.gov.ua),  
[themis@minjust.gov.ua](mailto:themis@minjust.gov.ua),  
Web: <http://www.minjust.gov.ua>,  
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Богдану Левді

[foi+request-  
1129755236afab@dostup.pravda.com.ua](mailto:foi+request-1129755236afab@dostup.pravda.com.ua)

У зв'язку з Вашим запитом на інформацію<sup>1</sup> від 28 травня 2023 року (zareєстрований у Мін'юсті 29 травня 2023 року за № ПІ-Л-2095) щодо надання роз'яснення законодавства Міністерство юстиції повідомляє.

*Щодо підтвердження чи спростування суперечності частини першої статті 8 Господарського кодексу України передостанньому абзацу статті 8 Закону України «Про захист економічної конкуренції» в частині визначення терміна «суб'єкт господарювання»*

Відповідно до статті 55 Господарського кодексу України (далі – ГК) суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Суб'єктами господарювання є: господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до цього Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку; громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Держава, органи державної влади та органи місцевого самоврядування не є суб'єктами господарювання (частина перша статті 8 ГК).

<sup>1</sup> Відповідно до статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом. Питання, порушені у Вашому зверненні, за своїм змістом не є публічною інформацією в розумінні статті 1 зазначеного Закону. Тому Ваше звернення розглядалось у строк, установлений Законом України «Про звернення громадян».

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 74980/ПІ-Л-2095/8.1.3 від 12.06.2023

Підписувач Горовець Євгеній Миколайович

Сертифікат 3ED5083160DBC59B04000000005E0500F7C3A000

Дійсний з 25.09.2022 20:36:10 по 25.09.2023 20:36:10



Абзацом тринадцятим статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон про конкуренцію) визначено, що терміни, що вживаються в цьому Законі, мають таке значення: суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими. Суб'єктами господарювання визнаються також органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю *в частині* їх діяльності з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншої господарської діяльності. Господарською діяльністю не вважається діяльність фізичної особи з придбання товарів народного споживання для кінцевого споживання.

При здійсненні порівняльного аналізу вищенаведених визначень «суб'єкт господарювання» у ГК та Законі про конкуренцію у нагоді можуть стати такі міркування.

Обидва законодавчі акти визнають суб'єктами господарювання юридичних осіб усіх організаційно-правових форм та форм власності, незалежно від того чи створені вони відповідно до Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України чи іншого закону, які здійснюють господарську діяльність – діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, надання послуг тощо.

Також ГК та Закон про конкуренцію визнають суб'єктами господарювання фізичних осіб (громадян, іноземців та осіб без громадянства), які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані як підприємці.

У розрізі органів державної влади та органів місцевого самоврядування слід звернути увагу, що ГК констатує, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування не є суб'єктами господарювання (частина перша статті 8 ГК). При цьому слід звернути увагу на частину другу статті 8 ГК відповідно до якої безпосередня участь держави, органів державної влади та органів місцевого самоврядування у господарській діяльності *може* здійснюватися лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України.

Тоді як стаття 1 Закону про конкуренцію визнає суб'єктами господарювання органи державної влади та органи місцевого самоврядування *в частині* їх діяльності з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншої господарської діяльності. При цьому варто звернути увагу, що стаття 1 «Визначення термінів» Закону про конкуренцію визначає терміни, що вживаються для цілей цього Закону.

*Щодо надання роз'яснення «Чи входять у поняття «юридичні особи всіх форм власності та організаційно-правових форм господарювання» юридичні особи виду «установи»?»*

У своєму зверненні Ви просите дати пояснення до пункту 1 Положення про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 року № 118, відповідно до якого Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) – це автоматизована система збирання, накопичення та опрацювання даних про юридичних осіб всіх форм власності та організаційно-правових форм господарювання, відокремлені підрозділи юридичних осіб, що знаходяться на території України, а також відокремлені підрозділи юридичних осіб України, що знаходяться за її межами.

При цьому варто звернути увагу, що пунктом 3 вказаного Положення встановлено, що Реєстр ведеться з метою:

забезпечення єдиного державного обліку та ідентифікації суб'єктів;  
класифікації суб'єктів для отримання статистичної інформації у формалізованому вигляді;

проведення спостережень за структурними змінами в економіці щодо видів діяльності, створення, реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) та ліквідації суб'єктів;

удосконалення статистичного обліку суб'єктів та створення реєстрів респондентів статистичних спостережень (статистичних реєстрів).

Разом з тим, для використання органами державного управління та іншими користувачами для обліку, збирання й оброблення статистичної та адміністративної інформації щодо державної реєстрації, аналізування та узагальнювання результатів економічної діяльності суб'єктів господарської (зокрема підприємницької) діяльності, ведення державних реєстрів: Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, Реєстру корпоративних прав держави та інших призначено Державний класифікатор «Класифікація організаційно-правових форм господарювання» (далі – Класифікатор), затверджений наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 25 вересня 2009 року № 342 «Про затвердження поправки до класифікатора ДК 002:2004».

Організаційно-правова форма – це форма здійснювання господарської (зокрема підприємницької) діяльності з відповідною правовою основою, яка визначає характер відносин між засновниками (учасниками), режим майнової відповідальності по зобов'язаннях підприємства (організації), порядок створення, реорганізації, ліквідації, управління (пункт 2.1 розділу 2 Класифікатора).

Установа – це організація, створена однією або кількома особами (засновниками), які не беруть участі в управлінні нею, шляхом об'єднання (виділення) їхнього майна для досягнення мети, визначеної засновниками, за

рахунок цього майна. Особливості правового статусу окремих видів установ встановлюються законом (пункт 2.10 розділу 2 Класифікатора).

Організаційно-правова форма «установа» включена до Класифікатора, що додається до вказаного наказу (розділ 4).

Важливі юридичні застереження!

1. Листи Міністерства юстиції України не є нормативно-правовими актами, не встановлюють правових норм та мають лише інформаційний характер. Їх реальне значення не перевищує авторитету аргументів та суджень, покладених в основу відповідної правової позиції.

2. Роз'яснення законодавства, яке міститься у цьому листі, не є юридичною консультацією щодо конкретної ситуації, не враховує особливостей відповідних фактичних обставин та ґрунтується на презумпції достовірності наданої заявником інформації.

3. З метою отримання повного та вичерпного юридичного аналізу конкретної справи рекомендуємо розглянути доцільність звернення до адвоката. Для соціально вразливих категорій громадян держава забезпечує безоплатну вторинну правову допомогу (охоплює захист, представництво інтересів в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, а також складення документів процесуального характеру), – детальніше на сайті [www.legalaid.gov.ua](http://www.legalaid.gov.ua).

4. Правова допомога часто потрібна не лише для отримання правильних відповідей на питання юридичного характеру. Нерідко без неї неможливо коректно сформулювати саме питання. Слід пам'ятати, що правильні відповіді на абстрактні питання, які сформульовані неправильно (зокрема, якщо вони насправді не стосуються конкретної справи), можуть призводити до хибних висновків, невдалої стратегії ведення справи та негативних наслідків.

**Перший заступник Міністра**

**Євгеній ГОРОВЕЦЬ**

*Людмила Мачульна 271 15 42*

---

*Персональні дані, вказані Вами у запиті захищаються та обробляються Міністерством юстиції відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з метою розгляду Вашого запиту згідно із законодавством.*